

Zajcsökkentés — zöldövezettel

Ankét Szegeden a környezeti zajok elhárításáról

Április 1-én lépett hatályba az első magyar, részletes csendvédelmi előírás, illetve az „Épületek környezetében és helyiségeiben megengedett zajszintek” szabványa. A szegedi Technika Házában máris összeültek az illetékes szakemberek, hogy ankéton vitassák meg, miként tehetnek eleget legjobban ezeknek a követelményeknek. Az MTESZ Csongrád megyei Szervezete első sorban Szeged három tervezővállalatától, s szövetkezetétől építészeket, illetve városrendező szakembereket hívott meg a csütörtöki tanácskozásra.

Amint az ankét előadói elmondották, a zajcsökkentés már az épületek tervezésénél, a lakónegyedbe történő megfelelő beillesztésénél kezdődik. Az Építéstudományi Intézet szakemberei ezzel kapcsolatban például az óbudai lakótelepen méréseket folytattak. Akadnak olyan utcák, illetve lakóházak, ahol a szabvány szerint megengedhető 40 helyett 75 decibelel zajt mértek. Legtöbb 15 decibellel kisebb zajt kellene elviselni, ha ugyanott a lakószobákat az

épület ellenkező oldalára helyezik, s még jelentősebb csökkenést érhetnék volna el, ha egy alacsony üzletsort terveznek a lakóházak elé. Ugyancsak kitűnő eredmény érhető el azzal, ha a lakóházat, illetve a forgalmas utat testet fákkal, zöldövezettel választják el egymástól.

Az épületek belső zajelhárítására különféle szigetelőanyagok alkalmazhatók. Elmondották, hogy már a kiemelt építkezéseknél jól bevált a szegedi kendergyárak új készítménye, a viszonylag olcsó, vastag textilanyag, a tűzőttomez, amely a parkett alá helyezve csökkenti a padlókopogást.

Az Építéstudományi Intézet munkatársai arról is szóltak, hogy modell-laboratóriumot hoztak létre, amelyben a tervezés alatt álló épületek, lakótelepek mását elkészítik, s így tanulmányozhatják a valóságban is várható környezeti zajokat. Jelentős ez, hiszen gyakran egy-egy nagy lakóépület és az utca vonala által bezárt szög megváltoztatásával is lényegesen befolyásolható a zajviszonyok.

D. B.

A számítástechnikai kormányközi bizottság ülészaka

Csütörtökön Budapesten befejeződött a szocialista országok számítástechnikai kormányközi bizottságának XIV. ülése. Ezen a közös mini számítógéprendszer létrehozásának együttműködési kérdéseit, az egységes számítógéprendszer programellátását, valamint a számítástechnikai eszközök sokoldalú gyártásszakosításának és kooperációjának kérdéseit vitatták meg.

A kormányközi bizottság állandó elnöke, M. E. Rakovszkij, a Szovjetunió Állami Tervbizottságának elnökhelyettesét, és a delegáció vezetőit csütörtökön fogadta dr. Huszár István, a Minisztertanács elnökhelyettese.

A pártkongresszus után:

A közoktatás feladatai

Beszélgetés dr. Polinszky Károly oktatási miniszterrel

Alig egy hónappal a Magyar Szocialista Munkáspárt XI. kongresszusát követően a köznevelés egyik legfontosabb, legmeghatározóbb eleméről, a közoktatásról, annak további feladatairól beszélgetett dr. Polinszky Károly oktatási miniszterrel Szőke Sándor, a Magyar Távirati Iroda kulturális rovatvezetője.

— **Hogyan fogalmazható meg a XI. kongresszus jelentősége a közoktatás szempontjából?**

— Bár a részletes, konkrét méltatás meghaladná egy ilyen beszélgetés kereteit,

mégis úgy vélem: a lényeg néhány gondolattal kifejezhető. Mindenekelőtt azt a tényt szeretném hangsúlyozni, hogy a párt megkülönböztetett figyelmé, iránymutató gondoskodása a közoktatás iránt — folyamat, azaz szerves eleme volt és maradt a párt programjának. Emlékeztettek a X. kongresszus határozatainak nevezetes pontjára, amely feladatul tűzte ki az állami oktatás rendszerének vizsgálatát. Ezt a vizsgálatot a Központi Bizottság — széles társadalmi bázison, a szakemberek bevonásával — sikeresen elvégezte, és 1972 júniusában meghozta határozatát az állami oktatás helyzetéről és fejlesztésének feladatairól. Ez a határozat hosszabb időre kijelölte a szocialista köznevelés továbbfejlesztésének irányait, ugyanakkor világosan kitűzte a rövidebb távú oktatáspolitikai feladatokat is. Ez utóbbiak végrehajtásán munkálkodunk a határozat óta eltelt két és fél év alatt — nem csekély eredményekkel. Csökkentettük a tanulók túltelthetőségét, javítottunk általában a nevelés, különösen a világnézetű nevelés feltételein, sokat tettünk az iskolai élet demokratizmusának fejlesztéséért, a diákkormányzati tevékenység bővítéséért.

A középtávú feladatok körében erőteljesen dolgozunk valamennyi iskolafok és iskolatípus tantervi korszerűsítésén. Nagyobb távlatú munkáink sorában emlitem a köznevelés fejlesztését szolgáló tudományos kutatások — az úgynevezett „6-os fő irány” — megtervezését és összehangolását. A közelmúltban zárult XI. pártkongresszus — mind az előzetes dokumentumokban, mind a Központi Bizottság beszámolójában — lényegében nyugtázta a közoktatás munkásainak eredményeit és erőfeszéseit.

— **Úgy érthetjük-e, hogy a XI. kongresszus jóváhagyta a közoktatás szocialista korszerűsítésének érdekében végzett eddigi munkát?**

— Feltétlenül, de a kongresszus ennél sokkal többet mond, éppen ezért jelentőségének méltatásánál itt nem állhatunk meg. Elsősorban arra utalok, hogy a XI. kongresszus — hasonlóan az előzőekhez — igazi „munkakongresszus” volt: értékelt, elemzett, bírált; a szocializmus belső és nemzetközi fejlődésének széles hátterébe világította meg társadalmunk előrehaladásának minden fontos feltételét, így az oktatás helyzetét és perspektíváit is. A nagy társadalmi összefüggések optikája, a társadalom, a párt összpontosított figyelmé ezáltal is felszínre hozta a közoktatási rendszerünk alapkérdéseit, amelyek egyben a továbbhaladás fő területét is jelzik: az egyenlő tanulási esélyek feltételeinek megteremtését, a világnézetű és erkölcsi nevelés erősítését, az általános iskolai

oktatás és a szakmunkás-képzés fejlesztését, tartalmának és formájának korszerűsítését, — hogy csak a legfontosabbakat említsem. Külön szót érdemelnek a kongresszus dokumentumainál és a felszólalók részéről azok a gondolatok, javaslatok, amelyek a pedagógusok társadalmi megbecsülésével, képzésük, továbbképzésük színvonalának további emelésével foglalkoztak.

— **Az MSZMP XI. kongresszusa történelmi jelentőségű okmányt fogadott el, a párt programnyilatkozatát. Mit jelent ez a dokumentum a magyar oktatásügy számára?**

— A programnyilatkozat pártunk történelmi feladatainak szintézise, a fejlett szocialista társadalom megteremtésének nagy távlatú munkaterve. Hiba lenne most kiragadni a dokumentum oktatásügyi vonatkozásait, hiszen — könnyű belátni — a programnyilatkozat egésze érinti az oktatás-nevelés perspektíváit. Hadd említsek egy példát a dokumentum II. fejezetéből: „A felnőtt nemzedék minden tagja, a családok, az érintett intézmények azzal a felelősségtudattal tördőjenek az ifjúság nevelésével, hogy munkájukkal és példájukkal a jövőt alakítsák. Ugyanakkor növelni kell az ifjúsággal szemben támasztott követelményeket is, hangsúlyozva kötelességeit és felelősségét önmagáért és a szocialista társadalom jövőjéért.” De idézhetnék a Központi Bizottság beszámolójából is, amely szerint: „A szocialista társadalom növekvő igényeinek megfelelően — 15–20 éven belül általánossá kell tenni a felnövekvő nemzedék középfokú iskolázottságát. „Mi más ez, mint oktatáspolitikai feladat? Természetesen a programnyilatkozat külön pontban is megfogalmazza az oktatási rendszer továbbfejlesztését közvetlenül érintő feladatokat, így például a szociális különbségek hatásának megszüntetését a fiatalok életpályájának alakulásában, az oktatás és a nevelés egységének erősítését, a feltételek kiegyenlítését az alsófokú oktatásban, és így tovább. A programnyilatkozat oktatási vonatkozásai, mint részfeladatok, logikusan következnek az 1972-ben meghatározott korszerűsítési feladatokból. Mint egész, a párt programnyilatkozata nekünk elsősorban a távlatokat mutatja meg, amiért munkálkodunk: a fejlett, szocialista társadalom képét látjuk benne, amelynek építőit, részeseit — a szocialista embert — nekünk kell tovább oktatnunk, képeznünk, nevelnünk. Mindenesetre miniszteriumunk — együtt a pedagógusokkal — tanulmányozza a XI. kongresszus összes dokumentumát, és ennek alapján jelöljük ki a magyar oktatás fejlesztésének következő lépéseit — fejezte be nyilatkozatát dr. Polinszky Károly.

Apad a Maros, árad a Tisza

Az Alsó-tiszavidéki Vízügyi Igazgatóság jelentése szerint a Maroson megkezdődött az apadás, a Tisza viszont még mindig árad a Csongrád megyei szakaszon. Csütörtökön délelőtt a szegedi hídnál levő mérce csaknem 600 centiméteres értéket jelzett, Szegeden az alsó rakpartot, másutt pedig a hullámtérlet is elérte a vizet. Mivel a folyó felsőbb völgységein megkezdődött a tetőzés, most már biztosra vehető, hogy az Alsó-Tisza-

szakaszon nem lesz szükség az árvédelmi készütség elrendelésére.

A 17 kilométer hosszúságú alpári nyári gáton a tiszakunsgói vízgazdálkodási társulat figyelőszolgálatot rendelt el. A gátrészt — mint ismeretes — a nagyárvíz utáni években megerősítették. Az alpári nyári gát a jelenleginél lényegesen magasabb vízállás esetén is biztonságosan óvja az előtétől az 5000 hektárnyi területet.

Somogyi Károlyné felvétele

A textilművekben a szegedi ÉLÍKER évekkor elzött nyitott egy büfét, ahol a gyár dolgozói élelmiszert, üdítőitalt és egyéb árucikkeket vásárolhattak. A textilművek dolgozóinak kívánságára az ÉLÍKER most változtatott üzletének arcát. A büfé-jelleget megszüntette, s az üzletben bevezette az önkiszolgáló rendszerű árusítást, természetesen bőséges áruválogatással. Ezután minden olyan árucikket megvásárolhatnak itt a dolgozók, amely bármely más élelmiszerüzletben is kapható

kifejező társadalmi eszme, a marxizmus—leninizmus elmélete tudományosan megalapozott ideológia. E tudományos elméleti alapokra építi osztályharcát, ideológiai küzdelmét. A társadalomtudományok mindegyike magán viseli az ideológia jegyeit, a tudomány tárgyának osztályszempontból való megközelítését. Vonatkozik ez a közgazdasági, a történelmi, a szociológiai, az etikai, esztétikai, filozófiai stb. tudományokra egyaránt.

Napjainkban a kapitalizmus és a szocializmus világméretű küzdelmében, ennek kísérő jelenségeként tanúi lehetünk az ideológiai harc kiéleződésének is. A burzsoázia ideológiai ar-ra törekszik, hogy kétségbe vonja azt a tényt és marxista tételt, miszerint az ideológia átszövi korunk társadalmát. Azt állítják, hogy a tudományos-technikai forradalom korában a társadalmi folyamatok nagy és lényegesebb része elveszti osztályjellegét, politikai töltését, a vele kapcsolatos problémák nem ideológiai természetűek, hanem a szakirányítás problémakörébe tartoznak. Ez az úgynevezett „deideologizálás” objektíve azt a célt szolgálja, hogy lefegyverezze a munkásosztályt, a szocializmus erőit, és szabad teret biztosítson a burzsoázia eszmék érvényesülésének.

A kommunista pártok ezzel a „deideologizálással” szembeállítják a következetesebb és hatékonyabb ideológiai harcot. Fokozzák a szocializmus híveinek elméleti, marxista—leninista felkészültségét, határozottan fellépnek a burzsoázia és a kispolgári eszmék minden megnyilvánulásával szemben,

akár elméleti formában, akár a köznap gondolkodásban jelennek meg.

A burzsoázia és kispolgári ideológiák persze a mi viszonyaink között — a fejlett szocializmus társadalmának építéskor — másként jelennek meg, mint a kapitalista társadalomban. A legfontosabb különbség, hogy felszámolt osztálylételemüket. Továbbbélésükkel azonban még hosszabb ideig számolnunk kell, annál is inkább, mivel a kapitalizmus a világnak még tekintélyes részén létezik, és igyekszik ideológiailag hatni a szocialista tábor országaira. De belső viszonyainkból, a különböző nem antagonisztikus osztályok, rétegek és csoportok létezéséből eredően is számolnunk kell a sajátos érdekek egyes olyan megnyilvánulásaiival, amelyek nincsenek összhangban a szocialista eszmeiséggel.

Azonban nem egyszerűen az ismeretek gazdagítása vagy a téveszmék elleni harc az ideológiai munka célja: az ideológia a társadalom átalakításának fontos eszköze és ösztönzője. A munkásosztály ideológiája társadalmi demokratizmusa miatt elfogadható minden dolgozó osztály számára, hiszen kifejezi ezek alapvető érdekeit is. Ezért lehetséges, hogy a munkásosztály ideológiai álláspontjára helyezkedik egyre több paraszt és értelmiségi. Ez az ideológiai közeledés azonban semmiképpen sem jelenti azt, hogy a különböző osztálytöltésű nézetek egymáshoz közelednek és egy ponton találkoznak, egymásban feloldódnak. A munkásosztály ideológiája a polgári és kispolgári ideológiákkal szemben következetes harcban, és végső fokon

kiszorításukkal nyerhet teret végre az emberek gondolkodásában.

Politikai együttműködésre törekszünk minden dolgozó, a szocializmus, a béke megvalósításában érdekelt emberrel... Azokkal is, akiknek gondolkodásuk, szemléletük bizonyos vonatkozásban ellentétes a szocialista ideológiával. A politikai együttműködésnek nem lehet kizárólagos feltétele a teljes ideológiai egység. Azonban politikai együttműködés annál erősebb és szilárdabb, minél inkább épül a marxista—leninista ideológia közösségére. Úgy véljük, a politikai együttműködés kedvező feltételeket teremt a szocialista ideológia elfogadására. Gyakorlati munkánkban közelítésükre, perspektíváinkra pedig egybeolvadásukra törekszünk. Ehhez sok türelemre, meggyőzősre van szükség.

A munkásosztály társadalmi céljainak megvalósításáért az osztályharcot a társadalom életének minden területén folytatja. Ezek között alapvető az ideológia területe. A fejlődés és az előrehaladás itt sem bízható a véletlenre, az ösztönökre. A társadalom leg tudatosabb erőire, a szocialista eszmeiséget a leghatározottabban, tudományosan és legszervezettebben képviselő kommunista pártjára hárul az a feladat, hogy irányítsa, szervezze és győzelemre vigye ezt a harcot. A párt tagjainak kell elsősorban élen járniuk és példát mutatniuk mind ideológiai felkészültségben, mind e harc vállalásában.

Rákos Imre

Az Interatominstrument budapesti kiállítása

Csütörtökön megnyílt az Interatominstrument (IAI), a KGST-országok nukleáris műszeripari egyesülésének kiállítása a KGM Rákóczi úti Technika Házában. A kiállítást Tétényi Pál, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárhelyettese, az Országos Atomenergiabizottság elnökhelyettese nyitotta meg.

A bemutatón az egyesülés munkájában résztvevő hat KGST-ország kilenc vállalata mutatja be — többek között szakosítással és kooperációban készülő — magtechnikai termékeinek széles választékát. Az Interatominstrument közreműködésével a szocialista országokban már kidolgozták a következő öt éves tervidőszakra az árucserre növeléséről szóló javaslatokat.